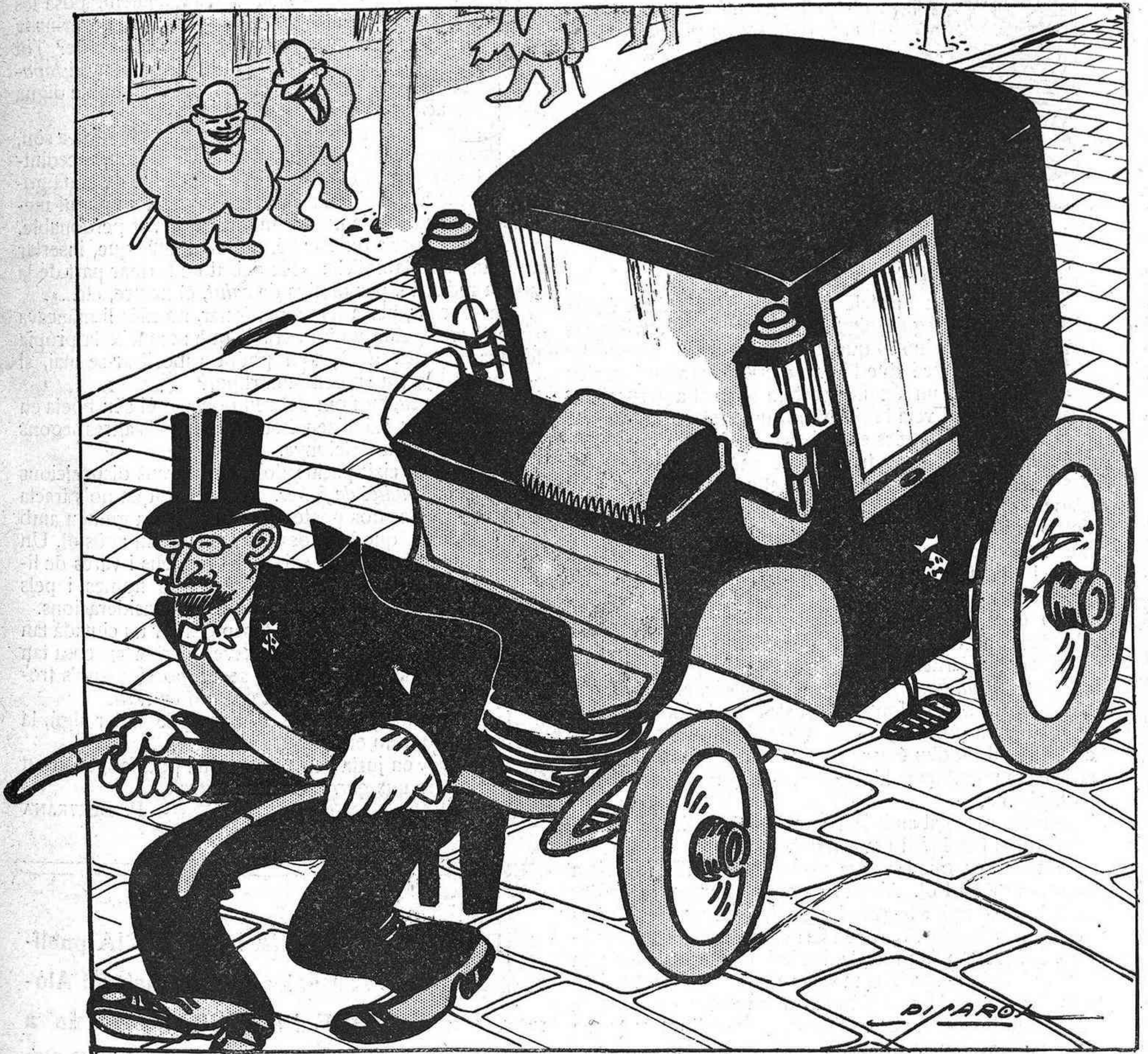

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Núm. 1832 ————— Any XXXVI
BARCELONA, 6 DE FEBRER DE 1914

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT
10 cèntims ————— Atrassats: 20

ARTICLE QUE FALTA EN EL REGLAMENT DE LA CASA GRAN:

«Cada regidor disposarà d'un cotxe a càrrec del Municipi.»

El tripijoc d'un altíssim poeta

deshora, perque no hi hagué temps de fer-ho en el número passat, hem de parlar de la malifeta que l'altíssim poeta Josep Carner jogà al no menys altíssim Gabriel Alomar.

Els que creuen que d'això ja no se'n deu parlar més, perque ells ja n'han parlat prou, o perque no'ls hi convé que se'n parli, caldría que's possessin en el nostre lloc de cronistes.

Nosaltres som l'història. L'història ciutadana ha de deixar ben afirmat i ben escatit tot allò que pot servir d'exemple ètic i moral per a ensenyança dels joves inexperts, tant si tiren per a polítics com per a poetes.

Quan llegírem l'article intitolat «Aquell de la gorra d'en Rull», tot seguit diguerem que lo més terrible no era lo que deia, sinó lo que feia suposar.

Es notava que'l que l'havia escrit no era un jornalier periodístic, sinó un magí expert en fer mal a grat-scient. Clar que no s'hi veia la riulla molsuda del poeta que sab menjar raims olímpics en el balcó, enfront d'una bella qui riu; ni la del que's truca el pit amb mans enguantesades enfront d'un altar, com un viteliu seminarista; ni la d'aquell ingenu narrador de rondalles bíbliques qui parla del bou i de la mula, i altres besties nadalenques, amb més tendrívola unció que del propi infant de Betlem; però hi havia en l'escrit punxades definitives de rival, mots despectius de company emmascarat que té la convicció que deu tutejar, i nombrosos indicis reveladors d'un baix encarniament d'amic que fereix desde l'ombra.

Quan en Carner, sacrificat a la dignitat periodística de *La Veu de Catalunya*, es mostrà al públic, aleshores, els que estimavem a l'Alomar, deposàrem tota indignació.

L'altíssim poeta regionalista té patent de bromista excels, al qual tot deu ésser perdonat. Cert que si el primer article era una valenta hipocresía, el segon era una valentia hipòcrita.

En l'encapçalat amb la llegenda «Aquell de la gorra d'en Rull», fins l'estil era estrafet.

En Carner, que esmersa prosa luliana, l'havia feta a la manera d'en Pol. Això té un gran valor per a judicar l'acció. Si ningú s'hagués indignat, els mots i les frases despectives haurien restat en ferm autoritzades per l'anònim. Davant de la protesta, l'eximi Carner va treure la cara de pagès sofocat, com quan riu aquelles seves ironies que no més les entén ell. En aquestes ocasions, la satisfacció li va tant per endins que no se li transparenta mica en la fesomia. El to, no obstant, era impertinent i trist, com el d'un joglar envescat de materia vil.

En la manera agresiva del primer article carnerià, la

paraula *ex-poeta* resultava menys ofensiva que en el to jocós del segon adjectiu d'*eximi*, aplicat a l'Alomar. El noi entremaliat, a qui el superior agafa per una orella, seguía ferm en la ganyota burlesca.

Aquí, tots els que som generosament compassius, no cal que planyem a l'Alomar. De totes maneres, els periodistes lliberals que llençaren damunt *La Veu* la seva honrada indignació, segons l'autor d'«Auques i ventalls», som uns estúpits incapaços d'entendre el significat d'unes paraules. El «Mal tripijoc» és, realment, un detestable tripijoc.

Ara resta una qüestió a aclarir. *La Veu*, maquiavèlicament convençuda de l'axioma homeopàtic, atia un poeta contra un altre poeta? Fou, pel contrari, el poeta qui en un instant de fervor regionalista, malignament, posà les seves facultats a disposició de l'ira partidista, enverinada per la perdua d'una mísera vara de tinent d'alcalde? Tot és prou trist i prou esgarrifós. Un poeta servint de *tapparabos* a la «Lliga» no resultarà mai una visió noble digna de nostra admiració.

Un poeta suplantant en la feina a un polemista a sòu, per pur sport de sàtira més o menys venjadora, excedint-se, fent que'l propi estat major s'escandalitzi de tanta gosadia comprometedora, no és tampoc res que pugui mereixer el nostre acatament com una genialitat perdonable.

La Veu, per a quedar bé, no tenia més que insertar aquesta senzilla notícia: «Ha deixat de formar part de la nostra redacció, per motius de salut, el nostre, etc...».

En Carner, per a fer-se perdonar, no més li mancava ruboritzar-se, com un bon cristià que reconeix la propia feblesa humana. Però, com podrà ruboritzar-se mai, si per natural ja viu en continua rubor?

Ara, *La Veu*, en nom del seu poeta, o el seu poeta en nom de *La Veu*, exigeixen ésser tractats pels altres segons llei de cavallers a Catalunya.

També han eixit pacificadors, amb grans disposicions d'*home bo en judici de faltes*. Recordem que no's tracta de baralles entre dos poetes. Es tracta d'una guineu amb cara de romà que ha mossat la cama d'un apòstol. Un apòstol que ignora que existeixin guineus i vares de tinent d'alcalde. Predica doctrines i té pels homes i pels companys tots els miraments i totes les consideracions.

Sense això no és el poeta Josep Carner un ciutadà tan intangible que, després de les seves corbates—cosa tan admirable, per alguns, com les seves poesies—no's trobés quelcom per a oposar a la *gorra d'en Rull*.

Lo curiós del cas és que, com ja ha fet notar algú, la gorra d'en Rull no era gorra, sinó berret.

L'Alomar, en justa venjança, sí que podria penjar an en Carner, no una *gorra*, moltes *gorres*.

P. BERTRANA

Demà LA CAMPANA DE GRACIA publicarà un article sensacional d'en Gabriel Alomar, titulat DESDE LA PICOTA, al·lusiú a l'article traidor «Aquell de la gorra d'en Rull».

Ja tenim himne

La celebrada compositora donya Narcisa Freixas vol posar també el seu granet de sorra en el monument nacional de Catalunya.

Ara acaba de compondre un *Himne a la Mancomunitat Catalana*, que és tot un crit de patria, dolorós com el «Plany», delicat com «L'emigrant», però, al mateix temps viril com uns «Segadors» i bèl·lic com una «Carmanyola».

Amb molt bon acert, l'*Himne a la Mancomunitat Catalana* l'ha dedicat, la senyora Freixas, al papà polític de la nostra gloriosa Mancomunitat, don Enric Prat de la Riba.

Del mèrit d'aqueixa composició, cridada a ésser el veritable himne patriòtic dels catalans, no cal dubtar-ne, tenint en compte que la reputació musical li ve, precisament, a la senyora Freixas, d'un aplec d'hermosíssimes «Cançons d'infants».

L'entrega de l'exemplar d'honor al President de la Diputació va resultar, segons diuen, un acte emocionant i trascendental a la vegada. En Rusiñol, a haver-s'hi trobat present, hauria dit: — «Ja tenim himne... Ja tenim bandera i segell... Ara no més ens falta pis».

Don Enric Prat de la Riba no coneix encara les notes vibrants i enèrgiques del clam; però, políticament, hi té gran confiança. Ell no sab de solfa, però suposem que estarà impacient per sentir aqueix himne i que no trigarà gaire a fer-se'l tocar.

Sinó per la mateixa compositora, per un altre.

Cine municipal

LES DARRERES PEL·LÍCOLES

EL ALCALDE PRESIDENTE...

El dilluns, don Joaquim Sagnier, Alcalde president de l'Ajuntament de Barcelona, va anar-se'n a Madrid.

Perquè va anar-hi?... No se sab.

Però, sigui per lo que sigui, opinem que a l'abandonar don Joaquim la ciutat dels comtes, va fer santament.

Per lo que'ns serveix, al fi i al cap, quan ell es aquí, la seva presència!...

Ell és, segons la llei, l'Alcalde president del nostre municipi.

PASSIÓ POLÍTICA

L'ECCE-HOMO CARNER

No obstant, vegi's l'extracte de qualsevol sessió:

«Empieza la discusión del reglamento de paradas de carruajes. (Ocupa la presidencia el señor Pich).»

«Presentase una enmienda al proyecto. (Ocupa la presidencia el señor Vidal y Valls).»

«Tres concejales piden la palabra. (Ocupa la presidencia el señor Rosés).»

Si les sessions les presideix el senyor Rosés, o el senyor Vidal y Valls, o el senyor Pich, de què diable és president, el benaventurat senyor Sagnier?...

CAPÍTOL DE COMPTES

Vagin apuntant:

Any 1911: 54,850 pessetes.

Any 1912: 75,558 pessetes.

Any 1913: 100,000 pessetes.

Què són aquestes xifres? Els premis majors de la «Lloteria de Hamburgo»?

No, senyors. Són les quantitats que'l nostre Ajuntament, durant els tres darrers anys, ha gastat en cotxes.

Ara prenguin nota d'aquestes dues gazetilles:

«En l'incendi d'ahir, els serveis de les bombes varen resultar inútils, doncs les mangueres estaven tan foradades, que quasi tota l'aigua s'escapava per les obertures, arribant a la boca sense força.»

«Als vaquers que proveeixen de llet la «Casa de Lactancia municipal» se'ls deu encara tota la consumida en els mesos de setembre, octubre, novembre i desembre.»

Tard o aviat, el nostre Ajuntament acabarà anant a l'Hospici.

Però no hi anirà a peu.
Hi anirà en cotxe.

MÉS DINERS

En la sessió municipal de l'altra setmana varen votar-se 5,000 pessetes per a premiar...

Què?

Un bon salvavides per als tramvies?...

Una escombra mecànica per a netejar els carrers?...

Una màquina per a fer pans de crostons bonics i baratos?

No ho endevinarién mai.

Les 5,000 pessetes en qüestió han de servir per a premiar a les màscares i carros que en la «rua» del vinent Carnaval facin riure més.

Ara comprenem perquè els proveïdors de la «Casa de Lactancia» no poden cobrar i els bombers tenen les mangueres esbotzades.

L'Ajuntament necessita els diners per a premiar disfrescs.

AÚN NO ASAMOS...

Y ya pringamos?...

La projectada Exposició d'Indústries Elèctriques havia d'emplaçar-se, segons se deia, en una gran extensió

de terreny que hi hà a l'extrem de la Gran-via, cap a la part de Sant Martí.

Mes, com que ara's parla d'instal·lar-la en un altre lloc, els propietaris dels terrenys citats posen el crit en el cel i pretenen demostrar que l'Exposició ha de constituir-se forçosament en el lloc referit, perquè així s'havia convingut... i perquè a ells els convé que l'Ajuntament els compri a bon preu els seus terrenys.

Això darrer, els propietaris no ho diuen perquè no gosen, però ho diu el públic que, vista l'oficiositat amb que tothom ofereix terrenys per a l'Exposició, comença a escamar-se.

LABOR PRIMA VIRTUS

Deia el dilluns, un diari de la nit:

«Quitado el carácter de día festivo a la solemnidad de la Purificación de Nuestra Señora, en las dependencias militares, en la Diputación provincial, en la Delegación de Hacienda y en la Audiencia funcionaron hoy las oficinas como en los demás días laborables».

En aquesta llista d'entitats i organismes públics, quina Corporació hi troben a faltar?

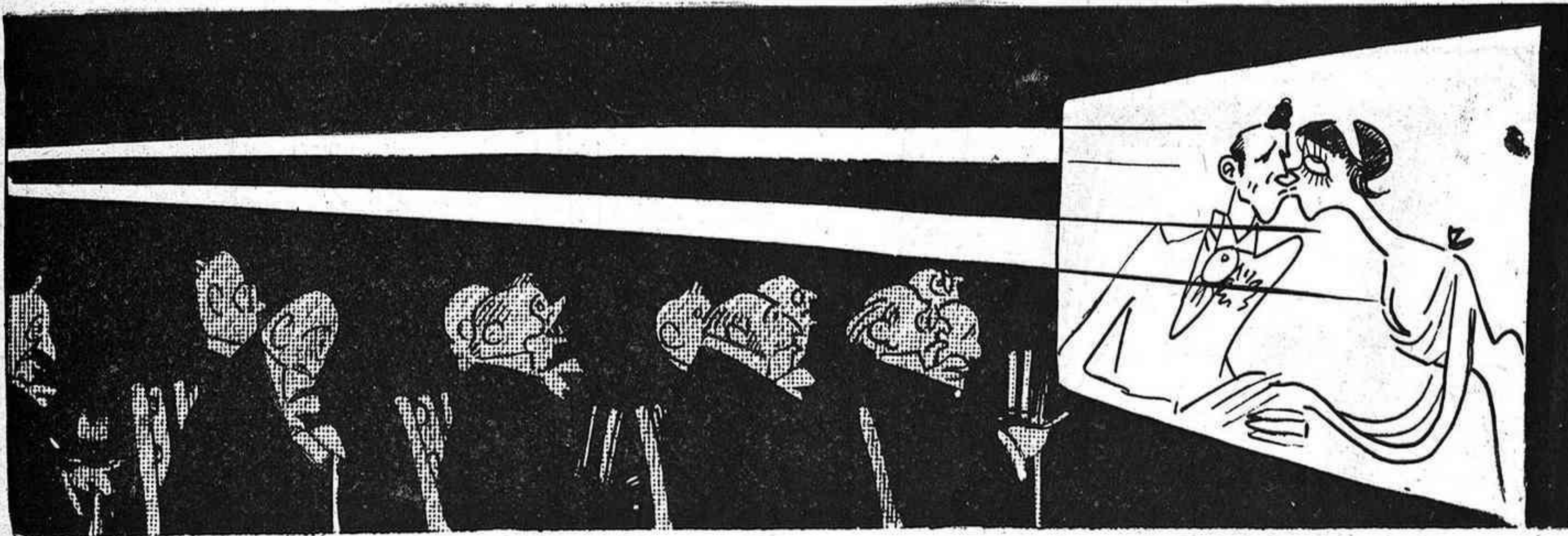
L'Ajuntament.

En efecte: els empleats municipals, tan avançats tots ells, i tan revolucionaris, varen celebrar, com si tal cosa, l'antiga festa de l'església.

CONSECUENCIAS DE LES GLAÇADES

—Es inútil, filla; no te'l puc donar menys d'un ral.
—Un ral! Reina Santa!... Doncs que no'n diguin un ull de col; que'n diguin un ull de la cara.

POBRES CENSORS DE PEL·LICOLES!

Hauràn de passar-se la meitat de la vida en el cine...

Qui sab, per això!... Pot-ser si ho preguntessim a algun d'ells, ens contestaria:

— No vàrem anar a l'oficina precisament per a mostrar el nostre anticlericalisme. Si l'església ens digués que la Candelera és dia de festa, aleshores, no més per a contrariar-la, ens empenyàriem en treballar.

MATÍAS BONAFÈ

Oració al Febrer

Febrer honrat, Febrer decent, que no més tens vintivuit dies; tot l'any sospira en tu el jovent, que tu ets per a ell font d'alegríes.

Febrer discret, Febrer gentil, tu ets el més curt de tots els mesos; tu l'ocasió ens dones, humil, per fer la pau amb els anglesos.

Febrer decent, Febrer honrat, glorificat el teu nom sia; al venir tu, ve'l temps templat... (Duré l'abric a cà la tia).

Febrer gentil, Febrer discret, tu ets l'il·lusió dels bones-peces; els picarols del teu berret criden als balls de les disfreses.

Febrer gloriós, Febrer ideal, beneït sia el teu sant lema: treballar menys i cobrà igual... A tot-hom prova aquest sistema!

UN QUE COBRA PER MESOS

Les tertulies de Barcelona

LA DE L'«ESQUERRA», A L'«ATENEU»

II

Ja hem dit que davant del doctor Borralleres o Quim de càl Primitiu — com vulguin —, s'hi asseu l'eminent home públic senyor Pinilla, que és el més dolç dels homes públics. De la dolçor del senyor Pinilla, en donen fè, primer, el seu nom: Jesús.

Quan el senyor Pinilla era petit i semblava un *Niño* encarnetlat, la seva mare li deia:

— Jesuset meu! — amb un accent melós.

Ne dona fè, així mateix, la seva actuació política republicana endolcida i amb molts respectes a tots.

Finalment; ne dona fè aquella anècdota que d'ell refereix el mai prou ponderat Francesc Pujols. L'anècdota de la col-i-flor.

Unes noies miraven, entre dos llustres, un camp que s'estenia davant d'elles. Un vegetal era objecte de la controvèrsia llur.

— Es una col — deia l'una.

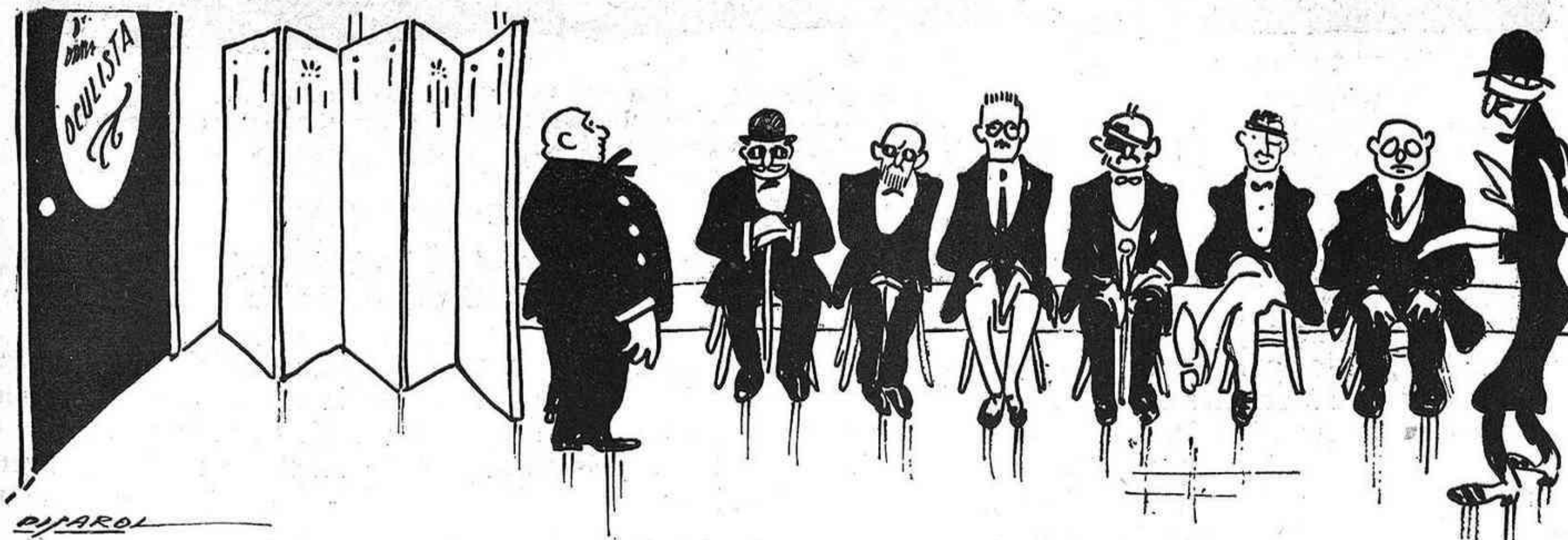
— Es una rosa — feia l'altra.

El senyor Pinilla s'apropa.

— Que decideixi el senyor Pinilla — fan les noies.

Don Jesús mira, acuradament, i diu:

— Es una col-i-flor.

...i l'altra meitat a casa de l'oculista!

— Dona'ns aquest gust, Baldiri!... Deixa't confessar i combregar...
 — Vaja, doncs... Que vingui mossèn Pollastre! Aquest, al menys, barrejat amb l'absolució, m'explicarà algun xisto alegre.

Als costats del senyor Pinilla hi seuen un gran humorista i un gran poeta.

Els nostres lectors ja n'hauràn endevinat els noms. Francesc Pujols i Joaquim de Montaner.

En Joaquim de Montaner és un jove llarg i prim, vestit de sorge, és monàrquic rabiós, i confeccionador d'aquests *Horarios poéticos* que'ns encisen.

Es un poeta trist, sempre parla de la mort; tan aviat de la seva, com de la de la seva aimia (ai!).

Els seus companys de redacció l'han motejat i li

diuen: «La muerte en los labios». Ara que és milicià i escriu aquells versets a S. M. li diràn: «En el puño de la espada».

L'altre senyor és en Francesc Pujols. En Pujols és el bromista més bromista de la nostra dolça Barcelona. Mentre és dia no porta mai els ulls oberts, tampoc els té tancats, els porta parpallejant com un mussol, al veure la llum del sol. Per assemblar-se més a una óliva, té una *bufanda* embolicada al coll i un caminar a saltirons.

I, a pesar d'això, qui com ell ha conegut al senyor

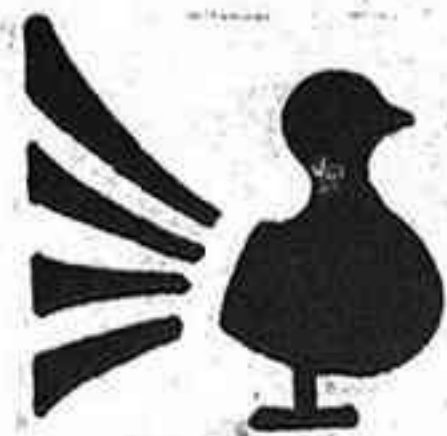
Planamajor i al senyor Serrapertot i don Pere Puigflorit?
Es l'amo del «passi-ho-bé», de l'«estigui-bonet» i del «recados a la senyora».

Per dintre porta un entrellat filosòfic que no creiem sigui adequat al nostre humil periòdic, però que estém segurs de que farà forrolla.

Es pare putatiu del *Papitu*.

S'ha inventat una manera de viure sense menjar, o menjant no més un plàtano i dues o tres galetes.

I a l'altra, cavallers.

Conseqüències de la neu

(PETIT DIÀLEG)

—Què li sembla?... Tornarà a nevar, senyor Baldiri?

—No ho sé, no, donya Pepa. Però, per mi, encara que no nevi mai més, no ho enyoraré.

—Ai, sí! Ja té raó. Són dolentes les conseqüències de la neu.

—Vaia! Ara's toquen, ara, els resultats. Tot són malalties, la vianda cara...

—Calli, dona! No me'n parli. Porten un ròssec que ja, ja, les nevades.

—Caram, si el porten!... I de debò. Ja li dic que duren!

—Que si duren?... Miri, ahir mateix, sense anar més lluny, allà als Josepets, vaig topar-me amb el pintor Modest Urgell...

—I qué?

—Què?... Que encara duia el cap ben blanc!

LA PAULETA

Qui no la coneix, a Barcelona, a aquesta senyora escardalenca i magre, amb els negres cabells untats de bandolina, que s'asseu en les darreres files de butaques de tots els nostres teatres?

El senyor Volpini, l'empresari del «Liceo», ha tingut una gran pensada a l'organitzar un homenatge a la mare de totes les dançarines de Barcelona.

Bé s'ho mereix, l'honorable dama, qui amb una canya a la mà, als acords d'un violí, i cantant:

A casa l'herbolari,
a câ l'apotecari.

Un, dos, tres.

Volta!

Al sê a la cantonada
va perdre una arrecada.

Un, dos, tres.

Volta!

ha ensenyat de fer tercerilles a no sabem quantes generacions de moces amb bones carns, de pits forts i cares adorables.

Altres escriptors esplicaràn d'ella anècdotes picantes, o rialleres. Nosaltres farem lo que no farà ningú. Esplicar d'on ha sortit aquesta sacerdotisa de Terpsícore.

Al carrer de Carretes de la nostra ciutat hi havia una barberia; el sêu amo s'anomenava Pamies, i tingué la satisfacció d'ésser el pare de la dama que'ns ocupa en aquests moments.

El tal senyor Pamies tenia un mot, li deien *el general*. Era un progresista rabiós; presidint l'establiment hi tenia l'imatge del duc de la Victoria, i ha estat un miracle de Déu que la Pauleta es digui Pauleta i no's digui Baldo-mera. L'home sempre estava complicat en conspiracions i aldarulls; però, a més de la Llibertat, tenia una altra afició, que era la del teatre.

Tant, la tenia, que en son propi domicili bastí un teatre, on donà els primers passos la que després havia d'esdevenir gloria de la terra catalana, per la lleugeresa dels sêus peus i per la de les seves deixebles.

Cantin, ara, uns altres les seves aventures, miracles i habilitats.

Cada dia fallides, cada dia fallides. S'han de vigilar els diners pitjor que a les criatures.
Una fortuna ve a ser una bessonada.

EN EL TALLER D'UN NOTABLE ARTISTA

FREDERIC BELTRAN

El pintor Frederic Beltrán

Allà, en una esplèndida i pintoresca torre de Gracia, hi ha un jove que labora en silenci, fervorosament i ardidament. No té pressa en que'l coneguin, ni ansia omplir amb el seu nom el migrat espai que'ls diaris, atents a l'informació i a la política, *cedeixen als crítics d'art*, si és que amb aquesta qualificació pot designar-se als que parlen, amb llocs comuns, dels pintors i de llurs pintures.

Poguent triomfar, retrassa l'hora del seu triomf, convençut que mai un artista conscient deu precipitar-se, ni mai acurrarà prou l'obra que intenta oferir, ni mai en ella hi acumularà prou energies ni prou estudi.

Aquest jove és en Frederic Beltrán. Ell no creu en que's puguin fer reputacions al minut, ni que calguin mitja dotzena d'amics per a que l'aixequin sobre les seves espatlles; ell fa de la seva sinceritat, del seu amor a la bellesa i del seu talent l'únic pedestal del seu nom. En el seu taller, ampli i orejat, viu la noble vida del treballador ideal, sense massa refinaments ni gaires excèntricitats, atent a ennoblir-se i perfeccionar-se.

En aquest taller el visitant hi gaudeix la pura emoció de les obres. Són elles i res més, lo que deixa un perdurable rastre en l'ànima. Son autor té el rar privilegi de saber anular-se enfront d'elles, com ha tingut el rar acert de rodejar-les de rica severitat en mobles i en decoració.

En Beltrán parla baix i dolçament, amb una especial

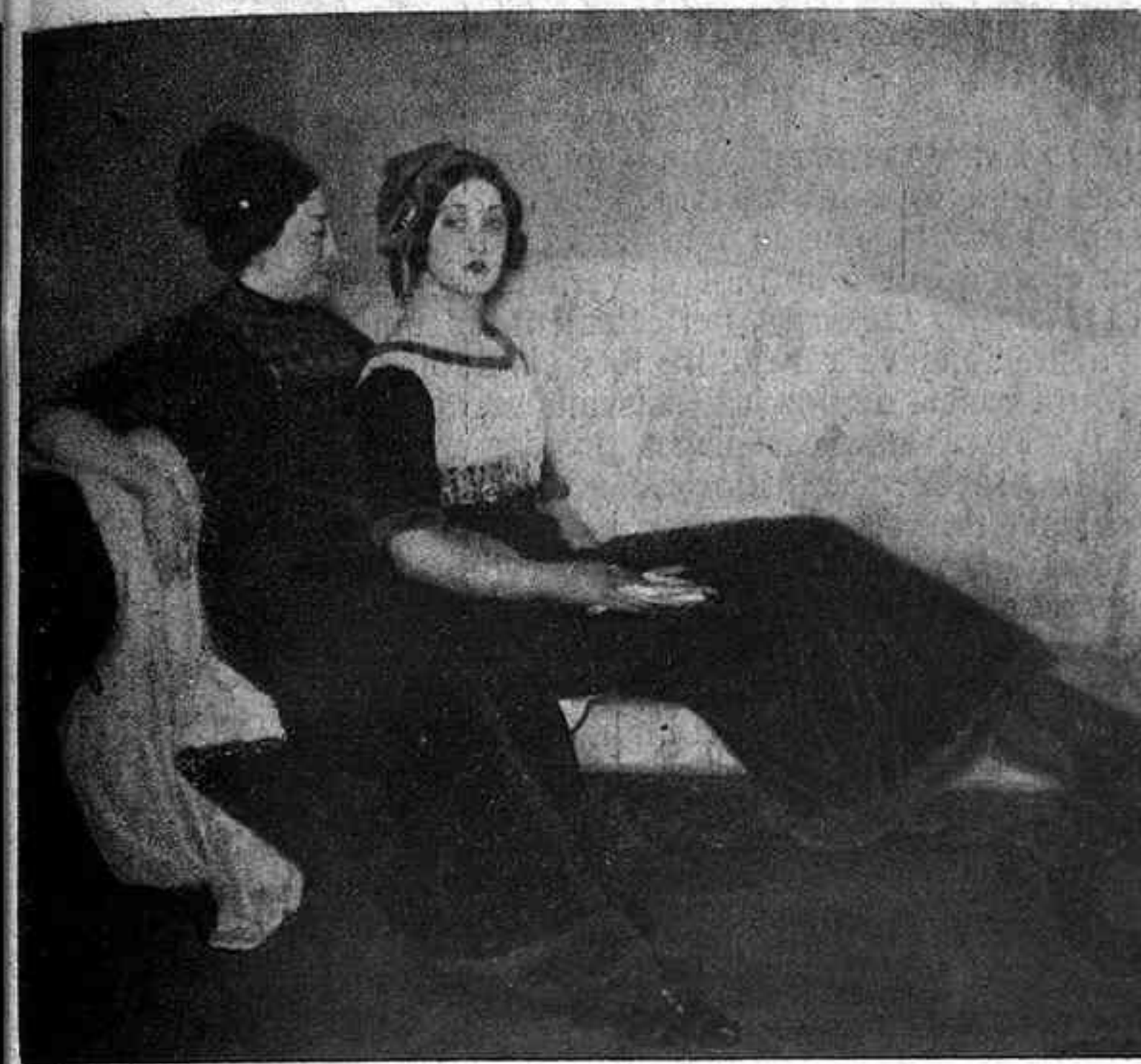
"Mi familia"

timidesa que no és altra cosa que modest aristocratism; no teoritza ni preté, per a la seva pintura, cap mena d'originalitat; va col·locant les teles enfront dels vostres ulls, sense por, però també sense urc. I espera el comentari, i quan l'ha *saborejat*, us confessa la seva fè i us explica el sofriment de la gestació i els dubtes que l'han atormentat mentre lluitava amb la forma i amb el color.

L'obra pictòrica d'en Beltrán no és precisament la que's podrien imaginar els nostres llegidors mirant els gravats adjunts. Es això i molt més que això. Per a nosaltres, que l'hem pogut abarcar en conjunt, té quelcom que'l gravat no pot expressar. Això és: una matització esplèndida, un abellutament i una simplicitat de tècnica exquisida. Fins en els troços on la lluita amb el natural i els medis d'expressar-lo ha sigut formidable, l'artista ha sabut mantenir-se dins aquella difícil facilitat dels grans mestres.

Però allà on aqueixes qualitats, mereixedores del nostre enamorament — en especial la que fa referència a la ponderació de *nunces* — assoleixen el més alt encís, és en les carns de dona. La nuesa femenil, per a en Beltrán, ha sigut un enigma, en l'estudi del qual ha posat tot l'entusiasme de la seva joventut, tot el poder de la seva dextra mà de dibuixant i tota la màgica riquesa de la seva paleta. La carn pàlida, tenyida de cobalt, del desnú ciutadà, amb els seus canviants exasperadors, amb els seus esgarrifaments exangües i amb el seu florir purpuri i apassionat en llavis i pits, ha trobat en el nostre artista un incomparable i màgic reproductor. En Beltrán ha conseguit que'ls nostres ulls fossin dotats de palp.

Una certa voluptuositat, la mateixa que causa el mirar els pètals de les roses, flairar-les i acariciar-les alhora, se experimenta amb la sola contemplació d'un desnú d'en Frederic Beltrán.

Retrats de la senyora Narezo i filla

Ell tramet minuciosament la pura ubriaguesa que deu sentir quan s'entrega al profon estudi colorista del model. Aquests desnús d'en Beltrán són aromosos i nacarats, com pasta de flors empolsada amb borro de papallons.

A voltes, el pintor es complau en cobrir aqueixa carn d'ensomni amb un vel. Sota'l vel se l'ovira encara palpitant i tebia, més voluptuosa amb el misteri que la cobreix model·lant-se sota'l plegat, correctament.

En Beltrán també pinta fruites i les pinta bé, millor que'ls especialistes. Les fruites que pinta ell, tenen frescors i avellutaments com els propis desnús dels quals hem parlat més amunt. Un dels seus millors quadros pel nostre gust, és un que representa una fresca minyona portant una panera de préssecs, pomes i raims. Sinfonia esplèndida de color i matització que serà, sens dubte, admirada pels intel·ligents.

L'obra d'en Beltrán no *frapa* al primer cop d'ull. És més bella de lo que apar i ningú s'imaginarà les dificultats que l'artista hi ha acumulat pel goig de vencer-les. L'obra d'en Beltrán pesarà en les balances de la crítica seriosa i conscient, perquè és ferma i fonamentada. Li sobra modernitat per a merèixer la devoció dels que sols en lo modern creuen i és plàsticament correcte per a ésser admirada pels eclèctics i respectada pels antiquats.

L'obra d'en Beltrán serà exposada en un saló de casa seva. Una exposició íntima i exquisida, atraient i encantadora. Després, el gros públic, podrà saborejar-la en el «Saló Parés».

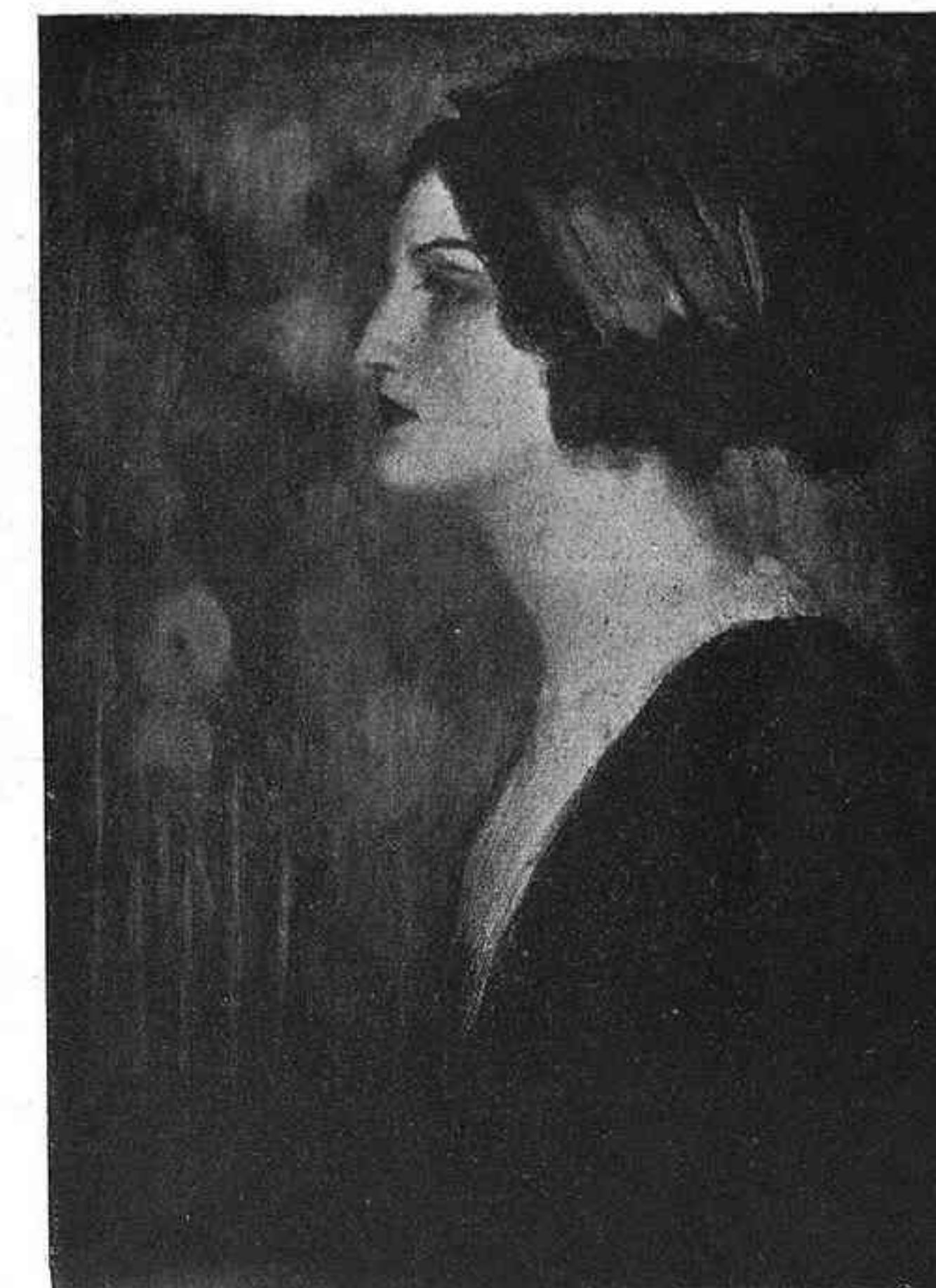
Aleshores tindrem ocasió de fer-ne un anàlisi sincer. Lo d'avui és sols un avenç que'l nostre entusiasme dedica al silenciós i incansable artista.

Es dir-vos: existeix un Frederic Beltrán, bon pintor; espereu-lo, per a reverenciar-lo.

P. B.

"La Trianera"

Retrat

Del jardí dels humoristes

EL TAPABOQUES

L'escena, un matí d'hivern en un tramvia de la línia de Bonanova-Rambles.

Un passatger tristor i ensopit, tremolant de fret, es col·loca a la plataforma davantera al costat del cotxer, un homenaj gras, roig, sapat i alegre, abrigat fins a les orelles.

DREÇANES

EL COTXER.—Pica de valent, avui, el fret!
EL PASSATGER (*tremolant*).—Déu n'hi dó!

PLAÇA DE CATALUNYA

EL COTXER (*signant un home que passa*).—Ve te'n aquí un que va molt tapat de nas i, a pesar d'això, es pela, pobret!

EL PASSATGER.—Pot-ser sí.
EL COTXER.—No serveix de res, el tapaboques.
EL PASSATGER.—Es clar.

CARRER DE PROVENÇA

EL COTXER.—Jo no'n porto mai.
EL PASSATGER.—De què?
EL COTXER.—De tapaboques.
EL PASSATGER.—Ah!

TRAVESSERA

EL COTXER.—I vostè?
EL PASSATGER.—Què, jo?
EL COTXER.—Dic si vostè en porta alguna vegada de tapaboques?
EL PASSATGER.—No; mai.

JOSEPETS

EL COTXER.—Com jo, doncs.
EL PASSATGER.—Què dieu?
EL COTXER.—Dic que vostè fa com jo.
EL PASSATGER.—Què faig, com vós?
EL COTXER.—Que jo no'n porto mai.
EL PASSATGER.—De què?
EL COTXER.—De tapaboques.
EL PASSATGER.—Ah!

BONANOVA

EL COTXER.—Trobo que una copeta d'aiguarent de Valls fa el mateix efecte.
EL PASSATGER.—De què?
EL COTXER.—De tapaboques.
EL PASSATGER.—Jo ho crec!
(El passatger baixa del tramvia i convida al cotxer a fer la copa).

JULI JOUY

PEQUEÑO LAROUSSE ILUSTRADO.—Un bon diccionari enciclopèdic és útil a totes les cases. Dificilment es trobaria una família, una persona, que en una ocasió o altra no necessiti investigar el significat d'un mot, el veritable sentit d'una paraula. El *Pequeño Larousse*, perfectament documentat, atapat d'il·lustracions, ve a resoldre tots els dubtes en aqueix sentit. L'obra consta de dos extensíssims vocabularis, un corresponent a les paraules castellanques propiament dites i l'altre als mots de procedència històrica, geogràfica i biogràfica; està al corrent de tots els avenços i descobriments, i sobre l'abundancia i certesa dels informes no hi ha res que dir. Conté, igualment, una nodrida secció de frases corrents estrangeres i llatines amb el seu respectiu significat.

El volum, esplèndidament presentat, consta de més de 1500 planes en octau; conté una infinitat de gravats i và sòlidament relligat amb una magnífica cuberta de tela o pell.

LECTURA POPULAR.—Continúen apareixen aquests fascicles consagrats a popularitzar la literatura catalana. L'últim dels que hem rebut és una comedia d'en «Pitarra», *A la vora del mar*.

LA POLÍTICA EN EL PARTIDO SOCIALISTA.—Un follet de propaganda socialista, de don Joan Armengol i Sebastià, escrit amb consciència honrada i claretat de conceptes.

EL LIBRO POPULAR.—Tenim al davant els següents contes, publicats en aqueixa acreditada col·lecció: *Vida de un fenómeno*, per Eugeni Noel; *Historia de una peseta*, per A. M. Viérgol; *Muerte y sepelio de Fernando el "Santo"*, per F. Mora; i *El amor, la codicia y la muerte*, per R. López de Haro.

SEPT SCIENCIES

GLOSARI

L'ISCLE SOLER

Ha mort el gran Soler! Ha mort un dels artistes que més relleu i més noblesa havia donat a l'escena catalana. Ha mort un d'aquells homes que havia nascut del seu art i l'havia exercit amb la joia amb que compleixen sa missió els que'n duen alguna an el món. La mort d'en Soler no és la mort d'una branca del nostre teatre català: és la mort d'una arrel de les més fondes.

En Soler havia estat un home que s'havia donat al seu teatre com un bon frare an el seu convent. Tot pel seu art. Tot per la comunitat de l'escena. Com un noble pelegrí eixia a observar el seu poble, a estudiar-ne l'ànima, el ropatge, el gest, l'expressió; fins les arrugues que, com a xaragalls de la vida, els hi anava marcant el temps, i cada figura que veia digna d'ésser presentada, per art de transfiguració, semblava ensenyar-la al seu públic, com dient-li: «Aquí ens teniu tal com sou, o tal com hauríeu d'ésser».

Poques vegades s'ha vist un còmic que haja lograt el miracle de dur més veritat a les taules. Veient-lo, un deia: «Aquest jaio és el que vàrem veure a tal poble». «Aquell altre és un parent nostre». «Aquest l'hem conegut a muntanya». «El de més enllà l'hem vist a marina». D'una a una s'encarnava les nostres figures del poble, i erem nosaltres mateixos fets art per obra de l'artista.

En Soler, com que a més d'artista era un d'aquells menestrals que a més del teatre tenia ofici, era d'aquells homes que abans en deiem aficionats, quan el mot dignificador no havia caigut en descrèdit. Abans, l'èsser aficionat, volia dir tenir afició, viure pel seu ofici, exercir-lo, entregar-hi tot el cor i esmersar-hi tota la vida, i avui dia fer les coses a mitges. Abans, el que feia un art, no'l feia professional; era un esplai de la seva ànima i una alegria del treballar, i es feien comedies, o es feien quadros, amb la mateixa espontaneïtat que'ls aucells canten an el bosc, i així com avui tants actors, a copia d'èsser de l'ofici, arriben a desenganyats, aquells, per amor o afició, pujaven a èsser grans artistes.

En Soler n'era tant, d'artista, que ell i uns quants més que van morint, ens van arribar a fer el nostre teatre. En Soler era un dels actors que no havia de menester acotacions. En Soler estudiava el personatge, i, sense notes, sense explicacions, el jorn que venia l'estrena, se'l veia eixir del seu quarto com naixent d'una creació, i així que arribava a l'escena, era una figura nova d'aquell seguici gloriós que havem de recordar amb enyorança.

I un jorn, an aquell pobre Soler, se li va anar acabant la vista; però no va perdre la visió, i com vingut al món, no per veure, sinó per ésser vist dels seus

paisans, va anar seguint a les taules amb la mateixa fermesa, sense errar-se mai de camí, com si no més ne sapigués un: el de l'immortalitat.

Va anar seguint mentres va poguer, i a mida que s'apagava la vista d'aquell gran actor, també s'anaven apagant tantes obres que vivien la vida d'aquella vida. Es feia fosc an ell i an el teatre, i més an el teatre que an ell, i el jorn que'l vegeren marxar de l'escena catalana varen veure estendre's una boira que cada jorn es fa més espessa.

Diu que l'artista, allà a Terrassa, on ha acabat la seva vida, cada vespre es feia llegir l'obra que estava representant-se an el teatre català. Avui La dida, demà Els

vells, Les eures del mas, L'esquella..., com aquell que passa el rosari anava vivint aquells temps, flairant les fulles que anava trobant an el seu llibre, fins que una nit ja no van llegir-li, perquè ja no hi hagué teatre.

A poguer, l'hauríem enganyat amb una mentida piadosa. Li hauríem dit que encara n'hi havia, i hauríem continuat llegint.

Havia d'èsser tant trist, pel cego, de apagar-li fins la llum de gloria dels seus records, que hauríem fet la comèdia de fer-li veure que cada vespre encara's feien comedies an el casal dels seus somnis.

XARAU

Alça mamà! Aquell senyor ha dit:
—Quines pellis!

Teló enlaire

PRINCIPAL.— Dissabte a la nit va estrenar-se en el vell teatre del Pla de les Comedies, el nou sainet *La lepra*, d'en Santiago Rusiñol. Imagineu-vos una faula senzilla, original, humaníssima, servint de fons a un quadro de costums, fresc, brillant de color i palpitant de vida. Si el nostre Rusiñol, per lo

LA RAQUEL A LA «SALA IMPERI»

—Entrem-hi, tu?... Fa la «maja vestida».
—No, deixem-ho córrer. Ja hi vindrem el dia que faci l'altra: «la maja vice-versa».

molt bé que coneix al públic, no pot errar-la mai del tot, s'ha de dir que aqueixa és una de les moltes vegades que l'ha encertada de debò. *La lepra* no forma en la colla de sainets satírics a la manera de *Els Jocs Florals*, de *L'Homenatge*, o de *El triomf de la carn*, en els quals l'ironia més desprietada i els xistos obligats van directes a un punt ficso, determinat, i tot lo demés resulta secundari. *La lepra* té una consistència intrínseca; no s'aixeca sinó per la seva propia bellesa artística i literaria al mateix temps. En això se sembla a les seves millors creacions en un acte: *L'alegria que passa*, *La nit de l'amor*, i per l'espontaneïtat i la veritat dels tipus, recorda també lo més excels del teatre d'en Vilanova.

Per lo que toca a l'ambient de l'acció i al caràcter dels personatges, entre'ls quals el més secundari és principalíssim, el nou sainet resulta una veritable troballa. Aquell mariner anglès, tan admirablement interpretat per en Santpere; aquella filla de la tavernera, a la qual l'Emilia Baró sab donar-hi un esquisit nimbe de poesia; aquells italians enyoradiços de la *bella Napoli*, aquell *baranda*, aquell *Pastetes* i aquell *Xarol*, són pinzellades fermes que no han d'esborrar-se mai més del nostre repertori. I respecte a situacions escèniques, no cal parlar-ne; l'autor és mestre en això d'harmonitzar amb delicada graduació lo còmic i lo sentimental, de manera que'ls contrastos ens meravellin.

El títol és enganyador; sortosament és enganyador. Ningú pot suposar que darrera un títol tan poc suggestiu, com *La lepra*, hi hagi tanta bellesa i tanta alegria. Si el nostre parer hagués de tenir alguna eficacia sobre'l teu ànim, estimat llegidor, t'aconsellariem que no deixessis d'anar a admirar aqueix *bibelot* teatral que's representa al vell escenari del Pla de les Comedies. Nosaltres vàrem ésser-hi el primer dia i ja hi havem tornat dos cops més, perque entenem que *La lepra* és com el *Parsifal*; com més s'hi và, més agrada.

LICEO.—La darrera obra posada en escena aquesta temporada haurà sigut *La Walkyria*, segona part de la grandiosa tetralogia den Wagner. L'han cantada la Margot Kaftal,

interpret acabadíssima de tot lo del gran mestre alemany i a qui ja no se li poden dirigir més elogis; és la tercera o quarta vegada que canta *La Walkyria*, a Barcelona; en Bettoni, el «Gurnemanz» del *Parsifal*, qui sense tenir el paper de déu Wotan en son repertori, va ensajar-lo durant sa estada aquí, per donar una mostra del seu gran talent musical. Malgrat la complicació del personatge va interpretar-lo i cantar-lo justament obtenint els aplausos de tothom. I ara segueixen, per ordre de mèrit, la senyora Albertini «Siglinda» i el senyor Maistre, «Sigmon», que sense fer res extraordinari compliren bé, que ja és molt. «Fricka» bé i en les Walkyries hi hagué de tot.

I la batuta màgica d'en Beidler siguent, com sempre, per sobre de tot, la poderosa força que portà per bon camí a tothom: musics, chors i cantants. Beeneïda siga.

Aquest vespre's celebra al «Liceo» un aconeteixement que, si tindrà poc de musical, tindrà molt d'agradable i simpàtic, sobre tot per la generació dels nostres pares. Se celebra el benefici de la Pauleta Pamies, (no cal dir res més, tothom sab qui és) amb motiu de fer cinquanta anys que va debutar en el «Liceo». Hi haurà de tot: concerts pels artistes de la casa, según acte de *Terra baixa*, pel gran Enric Borràs, concurs de tangos, en fi, vindrà a ésser l'homenatge que dediquem els barcelonins a aquesta institució de la Pauleta.

AUDITORIUM.—Diumenge passat, a la nit, va inaugurar-se aquesta sala d'espectacles. La concurrència era selecta i nombrosa. L'obra de l'Adrià Gual, *Comedia extraordinaria d'un home que va perdre el temps*, no té gaire gran cosa de comedia, ni res d'extraordinari, ni l'home que perd el temps, el perd en realitat, sinó que l'aprofita, fent-se ric. No concebim com en Gual ha pogut triomfar sostenint en plena Barcelona mercantil que'l que guanya diners malmena sa vida en una feina inútil. El protagonista de l'obra és un pagès espavilat que marxa a fer fortuna, quan a casa seva ni les rates hi troben res per a rosegat. L'única tonteria que comet és tornar a la masia pirenenca amb el cavall carregat d'unces, deixant

els sacs carregats d'or, de qualsevol manera, en un rebost sense clau. Si no hi havia banquers, en aquell temps, podia al menys fer-se acompanyar, si tant li tirava la patria, per gent de la seva confiança, i no acceptar l'escorta de tres inconeguts espatotxins que's presenten, de bella nit, amb més fatxa de facinerosos que de cavallers.

Després, abans d'esterenyinar i tapar les goteres de la casa pairal, es muda i se'n va al poble a enamorar-se.

Sembla mentida que un pagès que ha sabut fer-se la barba d'or, lo qual suposa un espavilament no comú, caigui amb tanta facilitat en un seguit així de tonteries.

Sembla com si els aires del terror nadiu el facin tornar tarumba i que'l pecat d'estimar la llar tingui que pagar-se amb l'idiotisme.

Per això perd bous i esquelles allí on creia trobar respecte, amor i protecció. La noia camperola, a qui vol seduir, se'n riu a les seves barbes—per cert immenses,—els seus escuders el roben—és natural, si eren lladres,—i, per a més esperverar-lo, un vell rellotge sense broques l'increpa, alhora que una caixa, amb un cap metemsiósi—el seu retrat—que ix de la tramoia i hauria d'eixir de la caixa, fa lo mateix, i cau un eixugamà que abrigava un espill amb lluna de segona, com aquells que vénen al carrer d'en Petritxol.

Tantes coses emocionants maten al ric. Els mobles van cridant: «Diner, diner», amb vèu d'automòbil, i la camperola que ha anat allí, empenedida, no se sab si amb mals fins, reça un pare-nostre, i el seu promès la va a cercar saltant per la finestra.

Això és l'argument que com a crítics primmirats que som amb gens de ganes de comprometre'ns, deixem que'l llegidor en tregui la conseqüència. Com a cosa simbòlica s'embolica un poc; però no està mal.

L'autor, que tot ho ha arreglat amb un gust depuradíssim, des del brollador del vestíbol al teló de boca, va ésser ovacionat. Les més distingides mans de crítics i d'intel·lectuals l'aplaudien furiosament. El fet ens deixà una mica atontats. En realitat, el local és magnífic, i un pensa que bé es mereixedor d'una bona comedia o un bon drama.

El decorat, dels escenògrafs Moragas i Alarma, superior i propi, com eixit de mans que no n'erren mitja.

Ah!, els actors discrets, més, molt més que nosaltres.

A sinceritat, si valgués el dir-ho, no'ns guanyarien, emperò, els actors.

ESQUELLOTS

Nuestro gozo en un pozo!

Sembla que allò de les festes extraordinaries de Carnaval s'haurà fós com la neu de febrer que, segons la dita popular: «el sol la fa fugir com un ca llebrer».

Per manifestació del senyor Muntanyola, se sab que l'acció de la Junta de Cerimonials i altres endèrgues es limitarà, per aquest any, a evitar la nota inculta i de mal gust que ha distingit els darrers Carnestoltes barcelonins.

Lo qual que, ben garvellat, si no ho havem mal comprès, és dir-nos que'l Carnaval quedarà reduït a res.

Cada mes publica la premsa diària una nota dels objectes que'ls passatgers es deixen en els tranvies.

I en aquesta nota, demanin! Hi hà de tot:

Paraigües, llibres, sabates, breçols, berrets, cotilles, cistells de vianda... i moltes altres coses que sembla impossible que's perdin.

Val a dir, per això, que hi hà gent molt descuidada, fins a l'extrem de que, si no portés el nas ben enganxat a la cara, se'l deixaria en algun lloc.

Allò de *caure el nas*, seria veritat en el sentit més recte de la paraula.

*
**

Deiem més amunt que a Barcelona som molt descuidats, però, per lo vist, encara hi hà qui ens guanya.

Amb la corresponent sorpresa ens havem enterat de que, no fa gaires dies, als Estats Units, van perdre tot un tren sencer.

El correu de Xicago!

Perdre paraigües, bastons,
i berrets, encara passi!

Però perdre un tren sencer...

Ja és qüestió de Xicago-ar-s'hi.

L'«Ateneu Enciclopèdic Popular» ha publicat el programa de la projectada excursió a Madrid i a Toledo, que tindrà lloc els dies 9 a 13 del proper abril.

L'excursioneta és seductora de debò. Per quaranta pessetes poder anar a veure les belleses més belleses d'Espanya

EL CARTER

—D'ensà que en Maura escriu tant als amics, això es fa molt pesat. Haurem de canviar d'ofici.

AL BALL DE DISFRECES

- Que no'm coneixes?
- Que t'haig de conèixer, dona, si vas tant tapada!

(l'edifici de *La Equitativa* incluiu), és una proporció que no's dona cada dia.

Animar-se cavallers!

No hi hà res que instrueixi tant com els viatges.

Per al quinze del mes que som, alguns intel·ligents en la *mecànica atmosfèrica* pronostiquen una altra nevada.

Sembla incompreensible que'ls que no saben si demà pas-sat farà sol, sàpiguen que ha de nevar, amb tants dies d'anti-cipació.

Es clar que de més lluny encara veuen venir els eclipsis i encerten el minut just de tots els contactes...

Per alguna cosa o altra els savis són els savis.

Però molt més ho serien si, com s'aplaça una lletra, poguessin la neu del quinze aplaçar pel dia trenta.

El «Foment de la Sabateria» ha dedicat un àpet d'honor al seu soci de mèrit i fabricant de formes senyor Ricart, per festejar la seva gestió en el Municipi de Barcelona.

L'homenatge és merescut, perquè tan bella persona ha estat sempre un regidor que ha sabut guardar les formes.

En Gual, apart d'altres obres importants i dignes d'elogi per a hermo-sejar l'ex-círcol de Propietaris de Gracia, ha

vestit amb púdiques faldilletes vermelles els llums elèctrics de les llotges de la sala d'espectacles ha col·locat en el vestíbul quatre testos embolicats amb un drap de color de crem, per a que no'ls encostipi el seu veinatge amb un surtidor, i, recordant aquelles nits d'estrena memorables, ha cobert l'en-trada i taquilla, part de fòra del carrer, amb una marquesina de cristall, demostradora de la previsió i cura que posa en tots els detalls l'insigne fundador del teatre íntim.

Llàstima que'ls comedians no evitin, en certes obres, quan no és ni lloc ni ocasió, que'ls facin *zinc-zinc* les botes!

S'ha constituït una comissió oficial encarregada de la previa censura de les pel·lícoles que s'exhibeixen al públic en els *cines*.

No coneixem el criteri que sustentará aquesta comissió censora, però és de doldre que'l poc criteri dels pel·licolaires hagi fet possible l'establiment d'una mida tant regressiva com és la previa censura.

Mida que pot estirar-se o arronsar-se segons les mans que la manegin.

Llibertat i regressió són catúfols d'una cinia: els uns empaiten als altres; uns cauen i altres s'enfilen.

NOTES DE CASA.

Del senyor president de la Secció de Sport del «Centre Autonomista de Dependents», havem rebut un atent B. L. M., oferint-nos el nou edifici-surant «Club de Mar», del qual ha pres possessió aquell centre i que està destinat a la pràctica dels sports náutics.

Tantes mercès.

Un diàleg de circumstancies, que vàrem cullir al vol, a la Plaça de Sant Jaume:

- L'alcalde senyor Sagnié cap a Madrid ha sortit.
- I què hi và a fer a Madrid?
- Oh, si m'ho dius t'ho diré.

La desolada família de l'inoblidable Iscle Soler ha rebut, entre moltes altres mostres de condol, la següent:

«*En nombre y representación de la Asociación de Actores Españoles, domiciliada en Madrid, tengo el sentimiento de expresar a ustedes el inmenso dolor que a esta Colectividad ha producido la pérdida del eminente actor don Acisclo Soler (q. e. p. d.), gloria legítima de la escena española. Al expresar a ustedes nuestro sentimiento por la dolorosa des-gracia que les aflige, lo hacemos testimoniando por el presente la sincera parte que en su dolor tomamos. Dios guarde a ustedes muchos años.—Madrid, 31 de enero de 1914.—Por la Asociación, el presidente, Rafael de Lara.*»

Una prova de companyerisme i de justa admiració dels actors castellans envers el gran Soler, digna d'esmentar-se.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oím, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Obres completes de Mossèn JACINTO VERDAGUER

Acaba de sortir

L'ATLÀNTIDA

Ptes, 0'60

Edicions populars d'en SANTIAGO RUSIÑOL

L'HOMENATGE

PREU 1 PEsSETA

COLECCIÓN DIAMANTE (Edición López)

VAN PUBLICADOS:

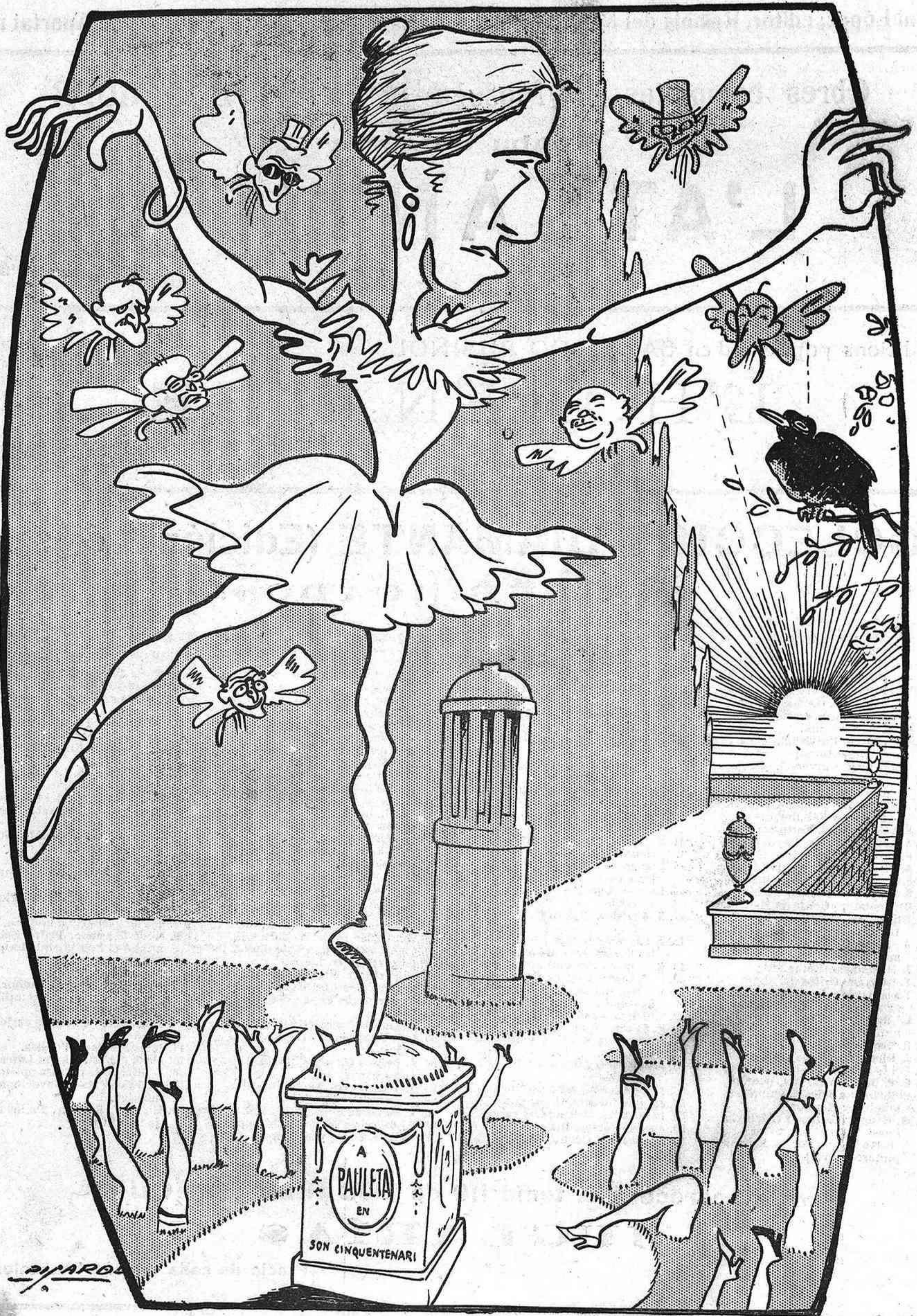
1. R. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie.	33. } A. Flores. Doce españoles de	61. L. Taboada. Colección de tipos.	93. M. Ugarte. Mujeres de París.
2. — Doloras, 2.ª serie.	34. } brocha gorda.	62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla.	94. } Obras menores de Cervantes.
3. — Humoradas y cantares.	35. José Estremera. Fábulas.	63. Angel R. Ohaves. Cuentos de varias épocas.	95. } J. Pérez Zúñiga. Chapuceras.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie	36. E. Pardo Bazán. Novelas cortas	64. Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato.	96. } Voltaire. Cándido.
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie	37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos.	65. Francisco Pí y Arsuaga. El Cid Campeador.	97. } Goethe. Las amarguras del joven Werther.
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie	38. E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño.	66. Vital Aza. Pamplinas.	98. } J. Benavente. Teatro rápido.
7. — Colón, poema.	39. J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos.	67. A. Peña y Goñi. Río revuelto.	99. } Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.	40. E. Pardo Bazán. Vida contemporánea.	68. E. Gómez Carrillo. Tristes idilios	100. } J. León Pagano. La balada de los sueños.
9. — Drama Universal, poema, segundotomo.	41. } Jacinto Laballa. Novelas intimas.	69. Nicolás Estévez. Calandracas.	101. } A. Guerra. Polvo del camino.
10. — El Licenciado Torralba.	42. } mas.	70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera.	102. } Camilo Castello Branco. María Moisés.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie	43. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vascongados.	71. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias.	103. } Graella Deledda. Cuentos de la Cerdeña.
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie	44. F. Pí y Margall. Diálogos y artículos.	72. J. M. Bartrina. Versos y prosa.	104. } Antología taurina.
13. E. Pérez Escribá. Fortuna.	45. Charles de Bernard. La caza de los amantes.	73. F. Barado. En la brecha.	105. } Manuel Carretero. La espuma de Venus.
14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz	46. Eugenio Sue. La Condesa de Lagarde.	74. Luis Taboada. Notas alegres.	106. } Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino.
15. F. Urreola. Siguiendo al muerto	47. R. Altamira. Novelitas y cuentos.	75. Xavier de Montepín. La señorita Tormenta.	107. } Eça de Queiroz. La nodriza.
16. A. Pérez Nleba. Los humildes.	48. J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli.	76. A. Zozaya. De carne y hueso.	108. } A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra.
17. S. Rueda. El gusano de luz.	49. R. Soriano. Por esos mundos...	77. X. de Montepín. Muerto de amor	109. } M. Sarmento. Así.
18. S. Delgado. Lluvia menuda.	50. L. Taboada. Perfiles cómicos.	78. Conde León Tolstol. Venid á mí...	110. } Felipe Trigo. A todo honor.
19. O. Frontaura. Gente de Madrid.	51. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare.	79. A. Calderón. A punta de pluma.	111. } Manuel Ugarte. Los estudiantes de París.
20. Miguel Melgosa. Un viaje á los infiernos.	52. J. Ortega Munilla. Fífina.	80. Enrique Murger. Elena.	112. } Fray Luis de León. La perfecta casada.
21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra.	53. F. Salazar. Algo de todo.	81. Luis Taboada. Siga la broma.	113. } Jorge Manrique. Poesías.
22. J. M. Matheu. ¡Rataplán!	54. Mariano de Gavla. Cuentos en guerrilla.	82. L. G. de Giner, La Samaritana.	114. } Abate Prévost. Manón Lescaut.
23. T. Guerrero. Gritos del alma.	55. Felipe Pérez y González. Peccata minuta.	83. Cyrano de Bergerac. Viaje á la luna.	115. } J. Givanel Mas. Prosa epistolar
24. Tomás Luceño. Romances y otros excesos.	56. Francisco Alcántara. Córdoba.	84. E. Antonio Flores. ¡Huérfana!	116. } J. Givanel Mas. Devocionario poético.
25. L. Ruíz Contreras. Palabras y plumas.	57. Joaquín Dloenta. Cosas mías.	85. Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote.	117. } Miguel A. Ródenas. De las majadas al Otero.
26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra.	58. López Silva. De rompe y rasga.	86. A. Pestana (Oaíel). Cuentos.	
27. J. López Silva. Migajas.	59. Antonio Zozaya. Instantáneas.	87. Angel Guerra. Al sol.	
28. F. Pí y Margall. Trabajos sueltos	60. J. Zahonero. Cuentecillos al aire	88. T. Dostolewsky. Alma infantil.	
29. E. P. Bazán. Arco iris, cuentos.		89. E. de Amlols. Aire y Luz.	
30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor.		90. L. Garofa de Giner. Valentina.	
31. M. Matoses (Oozuelo). ¡Aleluyas finas!		91. E. de Amlols. Manchas de color.	
32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes).		92. Voltaire. Zadig y Micromegas.	

Pronto aparecerá el tomo 119 de EDUARDO MARQUINA

JUGLARÍAS

Precio de cada tomo: DOS reales

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no's remet, ademés, un ral pera certícat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

HOMENATGE A LA PAULETA PAMIES

El temps passa i la Pauleta balla.